

UP Board Solutions for Class 8 Sanskrit Chapter 9 भव्या भागीरथी

अभ्यासः

प्रश्न 2.

एकपदेन उत्तरत

(क) गङ्गा कुतः सम्भूता?

उत्तर

हिमाद्रेः।

(ख) तीर्थानां पतिः कः?

उत्तर

प्रयागराजः।

(ग) गङ्गायाः पयः काभिः बहुदूरं व्रजति?

उत्तर

कुल्याभिः।

(घ) गङ्गायाः गंभीरे नीरे तरणेषु के सुखं यान्ति?

उत्तर

पथिकाः।।

(ङ) भागीरथी कान् पुनाति?

उत्तर

लोकान्।

प्रश्न 3.

पूर्णवाक्येन उत्तरत

(क) गङ्गातटे कानि प्रसिद्धानि नगराणि स्थितानि?

उत्तर

गङ्गातटे हरिद्वारः, काशी, प्रयागराजः च प्रसिद्धानि नगराणि स्थितानि।

(ख) गङ्गा-जलात् सिक्तं क्षेत्रं कीदृशं भवति?

उत्तर

गङ्गा-जलात् सिक्तं क्षेत्रं हरितं चापि भवति।

(ग) गङ्गा कीदृशैः जलैः भारतभुवम् सिञ्चति?

उत्तर

गङ्गा मधुमयैः जलैः भारतभुवम् सिञ्चति।

(घ) भागीरथ्याः उत्सङ्गे के शिशवः इव खेलन्ति?

उत्तर

भागीरथ्याः उत्सङ्गे मनुजाः शिशवः इव खेलन्ति।।

प्रश्न 4.

अधोलिखित-पदेषु सन्धि-विच्छेदं कुरुत (सन्धि-विच्छेद करके)-

उत्तर

शब्द		सन्धि-विच्छेद
मेऽन्या	= मे	+ अन्या।
तवोत्सङ्गे	= तव	+ उत्सङ्गे।
मधुमयजलैर्भारतभुवम्	= मधुमय जलैः	+ भारत भुवम्
तवेदम्	= तव	+ इदम्

प्रश्न 5.

संस्कृतभाषायाम् अनुवादं कुरुत (अनुवाद करके)

(क) गंगा सभी नदियों में श्रेष्ठ है।

उत्तर

अनुवाद-गङ्गा सर्वेषु नदिषु श्रेष्ठा अस्ति।

(ख) इसका जल शीतल एवं पवित्र है।

उत्तर

अनुवाद-अस्य जलं शीतलं पवित्रं च अस्ति।

(ग) पर्यटक गंगा में नौका विहार करते हैं।

उत्तर

अनुवाद-पर्यटकाः गंगायाम् नौका विहारम् कुर्वन्ति।

(घ) गंगा-तट पर बैठकर लोग तप करते हैं।

उत्तर

अनुवादे-गंगायाः पुलिने स्थित्वा जनाः तपं कुर्वन्ति।

(ङ) वाराणसी में गंगा तट बहुत सुन्दर है।

उत्तर

अनुवाद-वाराणसी नगर्याम् गङ्गा तानि सुन्दराणि सन्ति।

प्रश्न 6.

रेखांकित-पदानि आधृत्य प्रश्न निर्माणं कुरुत (करके)

(क) गङ्गा हिमाद्रेः सम्भूता।

उत्तर

गङ्गा कुतः सम्भूता।

(ख) गङ्गा लोकान् पुनाति।

उत्तर

गङ्गा कान् पुनाति।

(ग) हरिद्वारं काशी तव तटमहत्त्वं कथयतः।

उत्तर

हरिद्वारं काशी तव किम् कथयतः।

(घ) पयस्ते कुल्याभिः व्रजाति।

उत्तर

पयस्ते कौः व्रजाति।

प्रश्न 7.

अधोलिखित-पदान् समानार्थक-पदैः सह योजयत (जोड़कर)

उत्तर

गङ्गा

हिमालयः

समुद्रः

जलम्

जाहनवी

हिमगिरिः

जलधिः

वारि